

Gładczuk, Czesław

"Atlas filozofii", Peter Kunzmann,
Franz-Peter Burkard, Franz Wiedmann,
tł. Barbara A. Markiewicz, Warszawa
1999 : [recenzja]

Studia Teologiczne 18, 494-495

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ciszkański i sporo refleksji (różnych autorów, z których na podkreślenie zasługują profesorowie: ks. Józef Pastuszka i Zdzisław Jan Ryn) związanej z problemami psychospołecznymi starości. Większa część tego działu poświęcona została jednak poezji, która utwierdzi czytelnika w ewangelicznym optymizmie i pozwoli wybiegać jego myślom i jego ziemskiej egzystencji daleko poza śmierć – ku zmartwychwstaniu. Dodatek zamyka sześć modlitw ostatniego wieku.

Bez wątpienia jest to jedna z najlepszych pozycji traktujących o temacie starości, jaką można obecnie znaleźć na polskim rynku wydawniczym. Temat został wyczerpany w stopniu zadowalającym. Czytelnik znajdzie w niej i teksty naukowe z różnych dziedzin nauki oraz bardzo interesujące świadectwa osób w podeszłym wieku, a także przepiękną poezję. Ta nieco „opasła” publikacja – jako całość, może być czymś w rodzaju „niezbędnika” na stare lata: jak dla żołnierza służby zasadniczej łyżka, nóż i widelec. Inaczej mówiąc: to kompendium wiedzy o starości jest „elementarzem” dla ostatnich klas szkoły życia; albo jeszcze inaczej: to ABC wieku podeszłego winno być podręczną „biblią trzeciego wieku”, „jesiennym brewiarzem” dla osób konsekrowanych i nie tylko. Każdy, w którego rękach znajdzie się ta księga, przy jej lekturze będzie odkrywać wciąż na nowo, że jesień życia ma też swoje piękne i optymistyczne kolory. Gorąco polecam ją wszystkim do przeczytania.

Cezary Dziekanowski

Peter Kunzmann, Franz-Peter Burkard, Franz Wiedmann, **ATLAS FILOZOFII opracowanie graficzne Axel Weiss** (przekład Barbara A. Markiewicz, Pruszyński i S-ka, Warszawa 1999).

Faktycznie atlas kieszonkowy (19x12 cm.) w redakcji obrazowo-tekstowej: jedność obrazu i słowa (tekst) budowana na dwóch powiązanych ze sobą stronach (stronicach): lewej – barwnej z rysunkami i prawej zapelnionej tekstem w układzie dwuszpaltowym; drobna czcionka.

Na 264 stronicach pomieszczono rysunki – 263 kolorowe plansze i teksty prezentujące poglądy około 300 filozofów poczynając od Upaniszad po strukturalizm, indeks nazwisk, indeks rzeczowy i tytuły dzieł myślicieli w polskim przekładzie.

W przemowie do atlasu jego autorzy sygnalizują, że „nie” wszyscy filozofowie mogli zostać uwzględnieni i nie wszystkie szczegóły filozoficznych koncepcji mogły się pojawić” (...) przedstawiono, zdaniem autorów, najistotniejsze wątki danej filozofii lub szkoły filozoficznej.

Plansze, w zamierzeniu autorów, powinny objąć tekst, uzupełniać go lub podsumować. Mają pomóc w zrozumieniu tekstu i pobudzić do samodzielnego stawiania pytań. Pełnią przeto rolę dydaktyczną.

Dla ułatwienia posługiwania się atlasem, redakcja polskiego wydania zastosowała w tekście atlasu wyróżnienia. Warto się z nimi zapoznać.

Atlas nie jest elementarzem historii myśli filozoficznej. Zakłada u posługującego się nim już sporą biegłość w problematyce filozoficznej. Jego przydatność chyba nie podlega kwestionowaniu. Jest jak mapa wspomagająca poruszanie się w czasie i doktrynie.

Ks. Czesław Gładczuk

Kazimierz Kloskowski, *Filozofia ewolucji i filozofia stwarzania*, t. 1: *Między ewolucją a stwarzaniem*, ss. 325; t. 2: *Pogodzone bliźniaki - Rzecz o ewolucji i stwarzaniu*, ss. 151, Wydawnictwo Akademii Teologii Katolickiej, Warszawa 1999

Cały spór o problem ewolucji, jaki rozgorzał w drugiej połowie XIX wieku, pomiędzy naukami przyrodniczymi i teologią oparł się na twierdzeniu, które zostało powszechnie przyjęte przez obie strony. Wychodzono z założenia, że jeśli teoria ewolucji jest prawdziwa, to wtedy trzeba odrzucić biblijną prawdę o stworzeniu człowieka i całego wszechświata przez Boga. Już z góry widać, że teza taka jest z gruntu fałszywa. Nawet bowiem samemu Darwinowi ewolucyjny obraz świata istot żywych nie przeszkadzał w uznaniu Boga za jego Stwórcę. Dopiero w dyskusjach po pojawieniu się darwinowskiej teorii, przyjęto wyżej wspomnianą tezę. Wydaje się nawet bardzo dziwne, że nikt w tamtym czasie nie podjął dyskusji z tą tezą.

W dalszych latach materialści twierdzili, że ewolucja jest i z tego faktu dowodzili, że nie ma stworzenia. Natomiast obrońcy światopoglądu teistycznego zaprzeczali ewolucji, by bronić faktu stworzenia. W konsekwencji i jedni, i drudzy działali nie na swoim terenie. Przyrodnicy zajmowali się tezami teologii zwalczając je, a teolodzy zajmowali się zwalczaniem teorii przyrodniczych. Zamiast spierać się o fakt ewolucji, trzeba było zauważyć, że ewolucja nie stoi w sprzeczności z aktem stworzenia.

Właśnie w tym miejscu, jako bardzo aktualna, jawi się książka „*Filozofia ewolucji i filozofia stwarzania*” wydana przez Wydawnictwo Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w 1999 r. Autorem publikacji jest ks. prof. dr hab. Kazimierz Kloskowski. Urodził się on w 1953 r. w Gdańsku, zmarł nieoczekiwanie 13 października 1999 r., po ciężkiej i męczącej chorobie. Był kłanem archidiecezji gdańskiej, kierownikiem Katedry Filozofii Przyrody na